

Het oorlogsverhaal van Jan van Gorp

Door Jos Denissen en Stef Vossen (redactie)

De Moergestelnaar Jan van Gorp, opa van de Oisterwijkse wethouder Dion Dankers, heeft ook kennis gemaakt met de Duitse bezetter en haar eigen wetten en grillen! Jan van Gorp is op 14 januari 1909 in Tilburg geboren en was op het eind van de oorlog vader van 7 kinderen. Hij kreeg in totaal 14 kinderen, waarvan 3 vroegtijdig overleden. Jan woonde met zijn gezin aan de Oisterwijkseweg D 139 en was werkzaam bij transportbedrijf Toon Mertens. Toon had verschillende Moergestelse

Jan van Gorp met zijn gezin (ca 1935)

mannen in dienst en voorkwam hiermee, dat ze naar Duitsland moesten gaan werken in het kader van de Arbeitseinsatz. Hij moest daarvoor wel werkzaamheden verrichten voor de Duitsers, maar heeft hiermee veel mannen en gezinnen een nog enigszins draaglijke oorlogstijd gegeven.

Opgepakt

Jan van Gorp had de taak om van heide in de buurt van de Belgische grens bezems te maken. Hij verbleef de hele week in de buurt van zijn werkterrein; vertrok op maandagmorgen op zijn fiets en

kwam zaterdagmiddag weer thuis. Het verblijf in de buurt van België bood hem de kans om iedere week een kilo of 10 shag te smokkelen in een gordel om zijn middel. Deze 'smokkelwaar' werd door de lokale bevolking met open armen ontvangen (toen rookte ieder man nog; "het is geen man, die niet roken kan").

Aangehouden

Op een kwade dag, het was begin september 1943, werd Jan, die van België naar huis fietste, tussen Reusel en Esbeek aangehouden door Duitse militairen. Bij fouillering vonden de Duitsers een lijstje met namen van Nederlandse militairen. Het waren

oude dienstmakers van Jan, waaronder ook een officier, nl. Harrie de Lange. Jan was tijdens zijn dienstitijd bij de marine diens chauffeur geweest en had eigenlijk nooit contact meer met de man, die volgens de Duitsers een Bussumse verzetsstrijder was.

Veroordeeld

Jan werd meegenomen naar Eindhoven, waar hij stevig werd ondervraagd en daarbij behoorlijk wat klappen kreeg te incasseren. Hij werd veroordeeld tot terugbrenging in krijgsgevangenschap, hetgeen in hield dat hij in Duitsland zou moeten werken in een krijgsgevangenenkamp.

Hij werd geboeid en begeleid door een Nederlandse politieagent op de trein gezet naar Amersfoort. Deze politieagent bleek de zoon zijn van Janus Aarden, die ook aan de Oisterwijkseweg in Moergestel woonde

Jan vertelde zijn verhaal en zijn zorgen om zijn gezin aan de jonge politieman. Vanaf station Amersfoort gingen ze te voet naar het barakkenkamp de Wehrmachtskazerne aan de Zonnebloemstraat. Al wandelend kwamen ze langs een woning, waar een vrouw uit het openstaande raam naar hen zwaaide. De agent liep samen met Jan naar het raam en begon een gesprek met de vrouw, die hen tenslotte uitnodigde om

binnen een uitsmijter te nuttigen.

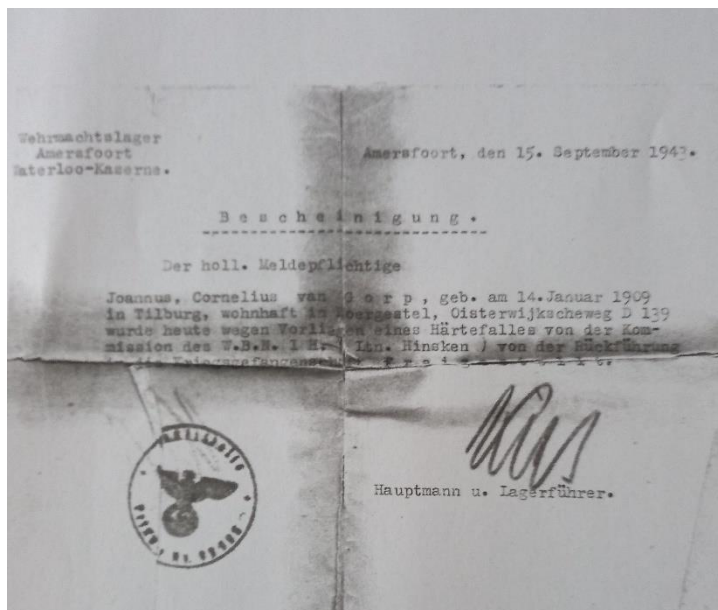
Soldatenmoeder

Binnen kreeg Jan de gelegenheid om zijn verhaal tegen haar te vertellen, o.a. dat hij niets meer met De Lange te maken had, hij dus onterecht veroordeeld was en dat zijn vrouw met 7 kinderen alleen in Moergestel had moeten achterlaten. Politieagent

Aarden deed daar ook nog een schepje boven op, wat sterk op de emoties van de vrouw werkte. De vrouw was M.A. Hiddink-de Haan, die de bijnaam 'soldatenmoeder' had. Ze werd beschouwd als een soort moeder, die krijgsgevangenen, die naar Duitsland moesten, een warm hart toedroeg. Ze beloofde te onderzoeken wat ze voor Jan kon doen.

Vrijgelaten

Na een drietal dagen werd Jan bij de commandant geroepen en kreeg te horen, dat hij terug naar zijn gezin mocht. Hij kreeg later een officieel 'ontslagbewijs' thuisgestuurd.

Vertaling Duitse ontslagbrief:

"Wehrmachtlager, Amersfoort, Waterloo-Kaserne. Amersfoort, den 15. September 1943.

Besluit de Hollandse meldingsplichtige Joannus. Cornelius van Gorp, geboren 14 Januari 1909 in Tilburg, woonachtig te Moergestel, Oisterwijkseweg D139 werd heden wegens de goedgezindheid van de Commissie van de WBN(Luitenant Hinsken) van het terugbrengen in krijgsgevangenschap v r i j g e s t e l d.

Getekend door de Hauptmann en Kampcommandant"

Bij zijn thuiskomst stonden buurtbewoner Piet Schilders en zijn eigen zoontje Piet (toen 10 jaar) hem op te wachten.

Epiloog

Over de 'soldatenmoeder' bestaan verschillende verhalen. Sommigen danken haar voor haar bemiddeling, anderen zijn ervan overtuigd, dat ze met de Duitsers collaboreerde.

In 1946 werd ze gearresteerd, omdat het vermoeden bestond, dat ze in maart 1944 de hoofdverpleger C. Hoegen had aangegeven bij de Duitsers. Hoegen zou anti-Duits zijn en veel te veel doen voor de Joden. Hoegen werd door de Duitsers veroordeeld en naar kamp Vught gestuurd. Mevrouw Hiddink zou ook een winkelier hebben aangeklaagd wegens clandestiene handel, evenals een aantal officieren wegens anti-Duitse gevoelens. Op 13 november 1947 werd ze vrijgesproken.

In 1948 werd ze in beroep alsnog veroordeeld tot 11 maanden gevangenisstraf met aftrek van voorarrest. Het actieve en passieve kiesrecht werd haar ontnomen en ze mocht geen dienst nemen in het leger. Of ze ooit is gerehabiliteerd is niet bekend.

Bron: Piet van Gorp (87 jaar), zoon van Jan van Gorp.